

FISTON MWANZA MUJILA

KLUBAS
„TRAM 83“

kitos knygos

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication „Oscar Milosz“, bénéficie du soutien de l' Ambassade de France en Lituanie et l'Institut français.

Knygos leidimą remia Prancūzijos ambasada Lietuvoje ir Prancūzų institutas (O. Milašiaus programa knygų leidybai remti).

INSTITUT
FRANÇAIS

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

FISTON MWANZA MUJILA

KLUBAS „TRAM 83“

Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas

kitos knygos

Versta iš
Fiston Mwanza Mujila,
Tram 83,
Éditions Métailié,
Paris, 2014

Published by agreement with Forlagid Publishing,
www.forlagid.is

Fiston Mwanza Mujila
KLUBAS „TRAM 83“

Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas
Redaktorė Lolita Petrašiūnaitė
Dizainas: „Vario burnos“
Maketavo Marija Mlinkauskaitė

Išleido *kitos knygos*
kitosknygos.lt

Spausdino
UAB „BALTO print“
baltoprint.com

Tiražas 1 200 egz.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Tram 83 © by Fiston Mwanza Mujila, 2014
By Agreement with Pontas Literary & Film Agency.
© Dainius Gintalas (vertimas), 2017
© *kitos knygos*, 2017

ISBN 978-609-427-280-6
ISBN 978-609-427-279-0 (el. knyga)

TURINYS

1.	/ 9	18.	/ 102
2.	/ 14	19.	/ 112
3.	/ 28	20.	/ 121
4.	/ 31	21.	/ 128
5.	/ 40	22.	/ 137
6.	/ 44	23.	/ 139
7.	/ 54	24.	/ 142
8.	/ 57	25.	/ 152
9.	/ 58	26.	/ 154
10.	/ 67	27.	/ 163
11.	/ 70	28.	/ 165
12.	/ 73	29.	/ 171
13.	/ 79	30.	/ 182
14.	/ 86	31.	/ 188
15.	/ 90	32.	/ 191
16.	/ 95	33.	/ 194
17.	/ 100		

Valgysi su savo krūtų prakaitu

1.

Pradžioje buvo akmuo, ir tas akmuo iššaukė turto troškimą, o turto troškimas – tikrą karštligę, o dėl tos karštligės plūdo žmonės su daugybe veidų, ir uolose jie nutiesė geležinkelius, sukūrė palmių vyno gyvenimą, išrado sistemą, sujungiančią šachtas su prekyba.

Šiaurės geležinkelio stotis. Penktadienis, maždaug septinta devinta valanda vakaro.

– Kantrybės, mano drauge, juk pats žinai, kad mūsų traukiniai nebeturi laiko nuovokos.

Šiaurės geležinkelio stotis visai pasileido... Tai nebaigtos statyti, artilerijos sviedinių suniokotos metalinės konstrukcijos, bėgiai ir lokomotyvai, kurie į atmintį vis grąžina Stenlio tiesą geležinkelio liniją, manijokų laukai, pigūs viešbučiai, skurdžios užkandinės, viešnamiai, sekmininkų bažnyčios, duonos parduotuvėlės, visas tas susispietusią žmonių, įvairiausių kartų ir tautybių mišinio, klegesys. Tai buvo vienintelė vieta žemėje, kur galėjai kartis, tuštintis, plūstis, dulkintis, vogti nė kiek nesirūpindamas dėl pašaliečių žvilgsnių. Tenai iš tiesų nuolat tvyrojo bendrininkavimo atmosfera. Šakalai neėda šakalų. Jie puola kalakutus, kurpukas ir juos suryja. Pasak legendos, kuri dažnai mus apgauna, būtent šioje stotyje tarp dviejų lokomotyvų buvo pasėta partizaninio pasipriešinimo ir kovos už išsivadavimą sėkla. Tarsi to nepakaktų, ta pati legenda tvirtina, kad geležinkelio tiesimo darbų metu daugybė žmonių mirė dėl tropinių ligų, grubių techninių klaidų, blogų darbo sąlygų, kurias sudarė kolonijinė administracija, žodžiu, tai visiems pažįstama istorija.

– Šiaurės geležinkelio stotis. Penktadienis. Maždaug septinta devinta valanda vakaro.

Jau beveik tris valandas jis stumdėsi su praeiviais belaukdamas atvykstančio traukinio. Liusjenas iš visų jėgų stengėsi neprarasti laiko nuovokos ir galvoti apie traukinius, kurie sumuša visus rekordus: nuvažiavimo nuo bėgių, vėlavimo, kamšaties... Rekviemui kur kas svarbiau buvo veikti nei laukti asmens, kuris metams bėgant jo akyse neteko bet kokios svarbos. Nuo to laiko, kai atsuko nugarą marksizmui, Rekviemas visus tuos, kurie iš jo bandė pagvelbti laisvę veikti ir mąstyti, vadino komunistais mėgėjais ir lūšnyno ideologais. Jis turėjo tiekti prekę, nuo šios priklausė visas jo gyvenimas. Tačiau traukinio, atgabenančio tą niekšą Liusjeną, teko palaukti.

Šiaurės geležinkelio stotis. Penktadienis. Maždaug...

– Ar ponas norėtų kompanijos?

Priešais jį stovėjo mergina, apsirengusi taip, kaip rengiamasi penktadienio vakarais geležinkelio stotyje su nebaigtomis metalinėmis konstrukcijomis. Tik akimirksnis žvilgsniu įvertinti prekę, pasigirdo duslus garsas, ir sambrūzdis nusakė, kad žvėris atvyksta.

– Ar turite, pilietei, minutę?

Ir prietemoje jis visai gerai išsižiūrėjo į mergiotę, ir netgi išivaizdavo, kokia ji esanti savo kuklioje lovoje. Jis pritraukė ją arčiau prie savęs, paklausė vardo, „o mane vadink Rekviemu“, perbraukė pirštais jaunos esybės krūtis, tėškė dar vieną frazę: „Tavo šlaunys stotingos lyg butelis degtinės...“ ir pradingo klampioje, lipnioje, niūrioje, liūdnoje masėje...

Reikėjo instrukcijų. Nurodyti vietą, kur jie galėtų kuo ramiausiai pasišnekučiuoti. Merginai niekaip neatšlyjant jis atsiduso, prikando lūpą ir sumurmėjo: „Susitikim „Tram 83“ klube.“ Žinia, tai buvo ne itin tikėtina, nes jis turėjo į namus parlydėti Liusjeną. Nuo šios minties Rekviemui net sutraukė marmūžę. Be

to dar reikėjo tiekti prekę visiems tiems šviežiai iš Rytų Europos atvykusiems turistams. Tuo tarpu sąmyšis padidėjo dešimterio-pai. Bėda buvo ta, kad traukiniai, atvykstantys šiomis valandomis, gabendavo visas padugnes, neišgalinčias, kad ir kalbant apie studentus ir šachtininkus, pasiekti gyvenviečių savo transporto priemonėmis. Dėl lig šiolei nežinomų priežasčių geležinkelis vietintelį regione universitetą skėlė į dvi dalis. Popietines paskaitas žlugdė ne traukinio keliamas triukšmas, o patys studentai, kurie nešdinosi iš auditorijų su visais savo nešuliais, mat pavėluoti į šios valandos traukinį reiškė prisišlapinti į kelnes, brangus intelektualle. Dėstytojai, laikinai apsisotoję Miesto-Valstybės priemiesčiuose, kėlė pasturgalius tuo pat metu kaip ir jų studentai. Išgyvenimo instinkto neišmoksi. Jis kyla savaime. Arba jie jau buvo įdiegę instinkto įvaldymo kursą universitete. Traukiniai pravažiuodavo nesustodami. Tai reiškė, kad tik patys greičiausi studentai galėdavo įsitverti į geležinius turėklus – kare kaip kare! Visiems studentų, tikėjusių, kad viskas galima, įgeidžiams piestu stojo gyvuliški žemrausiai, kurie išvykdavo ir parvykdavo tomis pačiomis mašinomis. Pirmieji priekaištavo antriesiems, kad šie parduoda savigarbą kažkokiems neaiškios kilmės verteivoms ir kalnakasybos šulams. Antrieji gi šaipėsi demonstruodami savo skurdą ir nuo radiacijos sustingusius kūnus, jog nėra reikalo tuščiai leisti laiką trinantis mokyklos suoluose, kad galėtum pasidulkinti, o paskui atsigerti šalto alaus. Be kita ko, kai kurie studentai plūšo šachtose, kad apsimokėtų skolas.

Rekviemas ėmė ieškoti adatos šieno kupetoje. Perkarę studentai, suerzinti visa ko, kas aplink vyksta, pikta švytravo savo reikalavimais tarsi karo laimikiais. Šachtininkai-žemrausiai, arba žemrausiai-šachtininkai, kaip kam patogiau, laidė keiksmus, kurių geriau neįvardinti. Kiekvieną vakarą ta pati opera. Jie vienas į kitą pikta dėbčiojo, niurnėjo, keikėsi ar netgi kumščia-vosi. Legenda pateikė statistiką apie tūkstantį septynis šimtus

mirusiųjų, neskaitant apsinuodijusių ir kitų rimtai sužeistųjų, nuo paskutinių susirėmimų.

Pavargęs nuo triukšmo ir alkoholio, kurio ką tik susipylė į gerklę, Rekviamas atsirėmė į pastovą laukdamas, kol pagaliau jie visi atlaisvins aplinkinį plotą. O jie trainiojosi po peroną iki pat nakties vėlumų: studentai, nesiskiriantys su savo streiku, ir šachtininkai-žemrausiai, besivalkiojantys su dvokiančiomis nuo paskutinio lakimo marmūzėmis.

– Aš esu laisva moteris, bet tebeieškau savo gyvenimo vyro.

Jis jau ėmė galvoti apie klube „Tram 83“ jo laukiančią merginą su silikoninėmis krūtėmis. Kokiu gi būdu po tiek metų išsiskyrimo atsikratyti Liusjenu ir nakties labirintuose pradingti su lėlyte. Šachtų rausėjai ir studentai toliau vieni į kitus dėbčiojo. Grasinimams pasiekus viršūnę jie pasirinkdavo tą patį niekur nevedantį kelią. Rekviamas pajuto kažką šalia esant. Pakėlė antakius: Liusjenas – vieni kaulai ir skūra... Rekviamas priėjo. Jis suprato, kad draugas neteko viso svorio. Lyg praėjo visa epocha, lyg civilizacija nenustygo vietoje... Liusjenas buvo apsirengęs juodai, perteikdamas harmoningą santykį tarp raudono šaliko ir po pažastimi paspaustų popiergalių šūsnius. Per petį buvo permesta nutriušusi dirbtinės odos kuprinė. Plaukai susitaršę. Veidas su grubęs. Ūsai nepriekaištingi. Žvilgsnis šaltas. Balsas prikimęs. Jie apsikabino be ypatingo entuziazmo.

– Tik nesakyk, kad tie niekšai tau išplėvė smegenis...

– O kas pas tave naujo?

– O kaip Žaklina?

– Ilga istorija.

– Iš kur tu juos traukei?

– Paaiškinsiu...

– Ot niekšai, ot niekšai, jie...

– Palydėsi mane?

– Taip, – šaltai atsakė Rekviamas, aiškiai persekiojamas pri-

siminimo apie merginą, apsirengusią taip, kaip rengiamasi penktadienio vakarais geležinkelio stotyje su nebaigtomis metalinėmis konstrukcijomis, kurioje šmirinėja sekso ištroškę maištininkai atskalūnai, o studentai ir žemrausiai renkasi tą patį kelią.

– Aš esu labai jautri mergina.

Per vyro veidą, kuris ką tik traukiniu atvyko į stotį su nebaigtomis metalinėmis konstrukcijomis, nusirito dvi didelės ašaros... Jie tylėdami perėjo holą ir kitas stoties vietas, kur būriavosi lyg už pavadėlio atvestos vienišos motulės, dėstytojai prakišinėjo paskaitų konspektus, nuo intelektualų sklido pūvančios žuvies dvokas, o kubiečiai muzikantai tiesiog šiaip sau grojo salsą, flamenką ir merengę.

2.

Pirmoji naktis klube „Tram 83“: lėbavimų naktis, girtuokliavimo naktis, elgetavimo naktis, priešlaikinės ejakuliacijos naktis, sifilio ir kitų lytiškai plintančių ligų naktis, prostitutijos naktis, apsuikrumo naktis, nesiliaujančių šokių naktis, naktis, gimdanti tokius dalykus, kurie gyvuoja tik tarp alaus pertekliaus ir ketinimo tuštinti kišenę, o ši atsiduoda krauju aplaistyta rūda, tuo galvijų mėšlu, pakylėtu lig pirminės žaliavos lygio, taigi, pradžioje buvo akmuo...

– Mes keliavom per istorijos sutemas. Buvom sistemos melžiamos idėjinės karvės, ta sistema naudojosi mūsų jaunyste ir mus visiškai sugniuždė. Mes tiesiog buvom mėšlo krūva.

– Mes turėjom idealą, nekaltybę...

– Nekaltybę, – sprogdamas iš juoko atitarė Rekviemas. – Tikrai nori kalbėt apie nekaltybę? Nekaltybė – tai bailumas. Reikia sugyventi su laiku, brolau.

– Tu nė per plauką nepasikeitei.

– Čia nesenstama, tiesiog gyvenama.

– Rekviemai...

– Čia Naujoji Meksika, čia kiekvienas už save, kiekvienam tu – šūdas.

„Tram 83“ buvo vienas iš tų restoranų ir barų, kurie galėjo pasigirti kekšių skaičiumi. Garsas apie jį gerokai peržengė Miesto-Valstybės ribas. „Jei jau apsilankei klube „Tram 83“, tada gali ir numirti“, – buvo nuolat kartojama turistų, atvykstančių iš keturių pasaulio pusių susitvarkyti einamuosius reikalus. Dienos metu jie klaidžiodavo it zombiai po teritorijas su nuomojamomis

šachtomis, kurių turėjo begales, o vakarais nusėsdavo bare „Tram 83“ vien tam, kad galėtų atgaivinti atmintį. Ta vieta tapo tikru teatru, jei ne cirko arena. Štai ką galėjai išgirsti pro aplinkinį šurmulį:

– Vietoj glamonių aš noriu tave išmasažuoti, o tada nesku- bėdama čiulpti, čiulpti visą tavo kūną, čiulpti, kol man išdžius burna.

Laivo elgesio moterys prie galimų klientų su tomis pačiomis psalmėmis prikiūtindavo ne tik bare „Tram 83“, bet ir universitete, taip pat šachtose.

Ar tai būtų muzikantai per neapsižiūrėjimą, ar susenusios prostitutės, ar fokusininkai, ar sekmininkų bažnyčios pastoriai, ar studentai su mechanikų povyza, ar naktiniuose klubuose diagnozuojantys medikai, ar jauni žurnalistai, jau išsiūsti į pensiją, ar transvestitai, ar pigios avalynės pardavėjai, ar pornofilmų mėgėjai, ar plėšikai, ar suteneriai, ar licencijos netekę advokatai, ar laikini darbininkai, ar buvę transseksualai, ar polkos šokėjai, ar jūrų piratai, ar politinio prieglobsčio prašytojai, ar sukčiai iš organizuotos grupuotės, ar archeologai, ar galvų medžiotojai už atlygį, ar šių laikų avantiūristai, ar išnykusių civilizacijų tyrinėtojai, ar prekiautojai organais, ar naminio paukštyno filosofai, ar gėlo vandens pardavėjai, ar kirpėjai, ar batų valytojai, ar atsarginių dalių remontininkai, ar kariškių našlės, ar sekso maniakai, ar meilės romanų fanatikai, ar maištininkai atskalūnai, ar broliai Kristuje, ar druidai, ar šamanai, ar afrodisiakų platintojai, ar žinomi rašytojai, ar tapatybės dokumentų padirbinėtojai, ar vertėivos šaunamaisiais ginklais, ar nešikai, ar senienų perpardavinėtojai, ar likvidumo stokoiantys šachtų žvalgytojai, ar Siamo dvyniai, ar mameliukai, ar kelių plėšikai, ar šauliai, ar haruspikai, ar pinigų padirbinėtojai, ar prievartauti trokštantys kariai, ar atskiesto pieno gėrikai, ar savamoksliai duonos kepėjai, ar raganiai, ar samdomi kariai, besigiriantys esantys iš Bobo Denaro

grupuotės, ar užkietėję alkoholikai, ar šachtininkai, ar save „žemės šeimininkais“ vadinantys apsaugininkai, ar „jūs mane pažįstat“ politikai, ar kareiviai vaikai, ar aktyvistai, vykdantys tūkstantį košmariškų projektų, susijusių su geležinkelio tiesimu, vario rūdos ir mangano gavyba, ar antytės, ar narkotikų platintojai, ar padavėjų padėjėjos, ar picų išvežiotojai, ar augimo hormonų pardavėjai – visokiausio plauko liaudis plūdo į klubą „Tram 83“ trokšdami sučiupti pigią laimę.

– Ar ponai trokšta draugijos?

Vos šešiolikos metų, poroje vietelių susiveržusios korsetus dvi mergiotės juos pasitiko neperkandama šypsena. Rekviamas sustojo prie tos, kurios plaukai panėšėjo į medžiais apaugusią savaną.

– Tavo krūtys malšina mano troškulį...

– Pone...

– Kiek kainuoja tavo masažas?

Mergina pasakė sumą.

– Ar žinai, kad akcijos Tokijo biržoje krenta žemyn?

Ji paėmė jam už riešo...

– Pelnas lygus pardavimo kainai pridodant pirkimo kainą ir atimant pakuotę...

Ant klubo „Tram 83“ fasado puikavosi didelė iškaba: „Nepatartina užėti vargšams, nelaimėliams, neapipjaustytiems, istorikams, archeologams, bailiams, psichologams, šykštuoliams, kvailiams, neišgalintiems susimokėti ir jums visiems, kuriems nepasisekė turėti daugiau nei keturiolika metų, nepamirštant išrinktųjų iš dvyliktojo namo, žemrausių be skatiko, sadistų studentų, Antrosios Respublikos politikų, istorikų, pamokslininkų, šnipų...“ Rekviamas įsivedė merginos telefono numerį. Jie užėjo vidun. Nieko ypatingo tame „Tram 83“. Visuose pakampiuose tamsu. It koks Lasko urvas. Vyrai. Moterys. Vaikai. Visi su taurėmis ir cigaretėmis. Gilumoje be jokio varžymosi muzikos grupė tiesiog

žudė Koltreino gabalą, na, žinoma, „Summertime“. Jie patraukė prie baro. Tuojau pat jiems įkandin pasekė dvi merginos didelėmis krūtimis-melionais; tai vadinama „sekimu“.

– Ar turite minutę?

Jokio atsako. Rekvienio akys ėmė patruliuoti ties jų liemenėlėmis. Viena iš merginų buvo ta, kuri prie jo priėjo geležinkelio stotyje su nebaigtomis metalinėmis konstrukcijomis.

– Ar turite minutę? – išrėžė vienišos motulės, šįkart šaltai ir ryžtingai.

Atpažinti ir prie atitinkamos grupės priskirti visas į klubą „Tram 83“ sulindusias moteris buvo baisinė užduotis. Jos su didžiausiu įkarščiu kovojo prieš senėjimą. Geriau buvo nerizikuoti rasti skirtumą tarp mažiau nei šešiolikos metų merginų, vadinamų antytėmis, vienišų motulių ir tų, kurioms tarp dvidešimties ir keturiasdešimties metų, irgi priskiriamų prie vienišų motulių, net jei šios neturi vaikų, ir beamžių moterų, kurių amžius skaičiuojamas nuo keturiasdešimt vienerių. Nė viena iš jų netroško turėti nė vienos raukšlės. Jos dažėsi nuo ryto iki vakaro, turėjo dirbtines krūtis, pasižymėjo ryškiomis manieromis klientams gundyti ir vadinosi užsienietiškais vardais: Marlina Monro arba Silvija Vartan, arba Romi Šneider, arba Besi Smit, arba Marlena Ditrich, arba Simona de Buvuar, koks skirtumas, svarbiausia šiame pasaulyje buvo raiškiai atrodyti.

– Eik pažiūrėt į tėvo laikrodį, – atkirto Rekvienas.

Jie prisėdo prie trečiojo staliuko iš kairės nuo prekystalio kampo, iš kur puikiausiai vėrėsi visas vaizdas, matėsi ir įėjimo durys, ir džiazo muzikantai, toliau besityčiojantys iš muzikos, ir tualetas, ir baras, ir grupelė vienišų motulių, alergiškų, agresyvių ir jau spėjusių pernokti esamai rinkai. Rekvienas nupušimo akimirkomis tam, kuris norėdavo jį išgirsti, kartodavo, kad labai svarbu stebėti aplinkinį judėjimą ir visą krikšto procesiją, tad reikia pasirinkti staliuką, nuo kurio būtų galima žvilgsniu

aprepti anksčiau nusakytą erdvę, taigi reziumuokime: prekystalį, sanitarines patalpas, vienišas moteris, įėjimo duris, muzikantus, net kai jie iškiūtina į persirengimo kambarius parūkyti marihuanos, padavėjas ir padavėjų padėjėjas... Jie keletą minučių sėdėjo nepratardami nė žodžio. Tokioje sumaištyje, kur skamba netašytai atliekama muzika, ūkauja turistai ir kiti į bendrą atmosferą įsilieję priklydėliai, visi skęsta ekstazėje, nenustygsta vietoje, kuždasi, virkauja ar traukia pinigus ir mėto muzikantų pusėn, bandymas užmegzti pokalbį reiškė tikrą drąsą. „Paglamonėk mane...“, „Ar turite minutę?“, „Tau atiduodu savo kūną, surakink mane, būsiu tavo vergė, nuosavybė, privati medžioklės valda...“ Visa tai maitino susirinkusiųjų įkarštį ir drauge linčiavo skambančią gražią melodiją... Miesto-Valstybės labirintuose nesiklausoma džiaz, kad pajustum cukranendrių kvapą ar susilietum su juodaodžių sąmone, ar gėrėtumeisi natų grožiu: džiaz klausomasi, nes džiaz reikia klausytis, kai miegi ant banknotų, kai kiekvieną dieną tieki savo prekę, kai vadovauji gavybos įmonei, kai esi atskalūno Generolo pusbrolis, kai turi meilužę, kuri neįtikėtinam svaiguly tave prikausto prie lovos. Džiazas – aukštuomenės ženklas, tai turtingųjų ir naujųjų turčių muzika, visų tų, kurie kuria šį gražų suniokotą pasaulį. Visi šie tipai nesiklauso rumbos, šią jie laiko purvina, primityvia ir atgrasia ausiai. Tarp rumbos ir džiaz – ištisas vandenynas, sako jie. Džiaz nesiklausoma taip kaip rumbos, į kurią neriamą tarsi į zairietišką padažą. Džiazas visų pirma yra skardinga žemė, uola, į kurią gali įsiropšti tik nutuokiantys apie savo kilmę, raidą, istorines giminės figūras... Džiazas nebėra juodaodžių istorija. Tik turistai ir visi tie, kurie moka tvarkytis su pinigais, gali suprasti šios muzikos esmę. Tai vienintelis tam tikros buržuazijos, paskutinės laidos buržuazijos, atpažinimo ženklas. Taigi, kai muzikantai užgroja džiazą, visa klubo „Tram 83“ publika pakyla iš snaudulio. Mažiausias saksofono pyptelėjimas tampa tikru karnavalu. Žemrausiai ir studentai persiima turistų manieromis. Jie žvalgosi, šypsosi, kilnoja alaus

bokalus, vaikštinėja, užtvindo šokių aikštelę, šūkauja padavėjoms ir padavėjų padėjėjoms kaip tikri turistai, perima samurajų laikyseną, gestikuliuoja tarsi maharadžos, jaučiasi užtikrinti lyg Dalai Lama. Jaunos merginos, padavėjos ar padavėjų padėjėjos nesileidžia nukariaujamos. Besišypsodamos it Anglijos karalienė jos vaidina įsivaizduojamas imperatorienes. Džiazas – vienintelis svertas, kurio griebiasi visos klubo „Tram 83“ padugnės, kad pereitų į kitą socialinės klasės lygį kaip kad iš vieno metro persėdama į kitą.

– Aš, jūs, meilė, tai aš, pasimylėkit su manim, aš ir tu, pasimylėkim...

Abu bendrakeleiviai toliau žiūrėjo vienas į kitą tylėdami. Liusjenas buvo nustebęs dėl tokio lėto biurokatiško aptarnavimo. Rekviamo valdžioje buvo slaptažodis, kelių eismo taisyklės, pridėtas dokumentas, mįslė. Padavėjos ir padavėjų padėjėjos, kad atrodytų reikšmingos, lėtai vilko kojas, raukėsi ir erzino klientus.

– Ar turite minutę? – primygtinai klausinėjo šalia stovinčios jau kitos merginos atkištomis krūtimis, atėjusios į pagalbą pirmosioms, pasiruošusios masažo seansui, glamonėms ir kitiems nakties delikatesams.

Prie gretimo staliuko prisėdo tikra postkolonijinė porėlė. Vyrukas, kuriam buvo galima duoti dvidešimt metų, abiem rankom grabaliojo sutuoktinės biustą, o šiai, kaip tvirtino Rekviamas, buvo septyniasdešimt aštuoneri, ir ji deklamavo savo brevijorių: „Tavo šypsena mane kiekvieną akimirką veda iš proto, myliu tave dieną ir naktį, myliu tave pirmadienį, antradienį, trečiadienį...“ Jis galėjo būti tik studentas arba mažos bebankrutuojančios firmos darbuotojas. Šioje ekvatorinėje Afrikos teritorijoje jaunimas yra nudrožiamas. Dar nesulaukusi trisdešimt penkerių jaunuomenė tampa potencialiais kerštautojais, ksenofobais, sukčiais, melagiais ir sugeba imtis bet kokio gudraus triuko, džiazos ar subalansuojančios santuokos, kad tik išvengtų kalinimo, kuriuo tampa skurdas.

– Balanso atkūrimo, atitiktens ir materialinės bendrystės fenomenas yra susijęs su dviem institucijom, – tarė Rekviezas prieš išpūsdamas dūmą. – Pusę metų vadovavau agentūrai, kuri padėdavo susitikti jauniems vyrukams su brandžiomis moterimis arba antytėms su turistais.

– Ar turite minutę?

– Eik pažiūrėt į tėvo laikrodį...

Bare visi rūkė kaip pamišę. Tapatinosi su džiazu. Glamžėsi prietemoje. Graibstė vienišas motules... Pagaliau atkiūtino susiraukusi padavėja. Ji tiesiog ant stalo piktai pastatė du butelius alaus, kuriuos, galima spėti, turėjo atnešti prieš valandą ir penkiolika minučių. Jie apmokėjo sąskaitą, tačiau ji liko lyg įkalta stovėti laukdama arbatpinigių. Jie sėdėjo lyg niekur nieko. Ji suprato jų manevrą, į kurį išmoningai kontratakavo atsisakydama atidaryti butelius. Liusjenas išsitraukė monetą, bet Rekviezas sulaukė jo ranką.

– Pirmoji taisyklė: „Niekada nesileisk išgąsdinamas isterijos apimtos padavėjos. Mes ne Maskvoje. Čia arbatpinigiai privalomai. Tačiau mes, pažįstantys Naująjį Pasaulį, esam išimtis. Todėl nemokam jokių per jėgą reikalaujamų arbatpinigių. Padavėjos tegali pasiskųsti. Šachtininkai ir turistai mane pažįsta, turistai ir šachtininkai mane žino.“

Jinai su tuo visiškai nesutiko.

– Žigolas!

– Arbatpinigiai yra seniena, duodu tada, kai noriu.

Norėdami baigti visas šnekas, jie nusprendė atidaryti butelius dantimis. Išižėidusi ji juos iškeikė, pagrasino kišeniniu peiliuku, čiupo bokalus ir dingo. Jie ėmė gerti iš kakliuko. Muzikantai tęsė savo klejones kaip ir turistai, jaunas vyrukas su savo beamžė moterimi, merginos atstatytomis krūtimis-mandarinais, toliau dainuojančios tą pačią dainelę:

– Ar turite minutę?

– Galbūt...

Liusjenas išsitraukė užrašų knygelę ir užrašė: „Tai – ne baras. Kur jie visi išleis garą, kai nebebus visų šitų seksualinę vaizduotę įkūnijančių moterų? Kur jie išlies savo sėklą? Kur jie skandins nusivylimus, kai nebebus kur nusilakti? Kur jie kraipys klubus, kai nebebus salsos? Salsa ir džiazas nėra amžini, ką jie darys, kad susitapatintų su turistais iš Azerbaidžano?“

Rekviemas vis sulaukdavo skambučių, į kuriuos atsiliepdavo, o tada tęsdavo: „Labas vakaras, pone, labas vakaras, leitenante, Ponia trokšta, labas vakaras, pilietei, taisyklė numeris dešimt: „Lieti ir žaidi, palieki arba dvigubini, kas pralaimi, tas laimi, čia pasakojama, kad Miestas-Valstybė miršta stovėdamas, Pone, esate belgas?“

Liejantis alui jie tvirtai laikėsi už to, kas akivaizdu. Visas tas srautas jiems praskynė kelią. Jie nebegalėjo dainuoti bendrame chore. Jie tebuvo dvi būtybės, paklaidintos mieste, virtusiame valstybe panaudojus Kalašnikovo automatus.

– Arbatpinigiai!

Vyriausybinių kariuomenė diena iš dienos kovėsi su maištininkais atskalūnais. Kad viskas stotųsi į savo vėžes, tarptautinė bendruomenė parėmė devyniolika nepriklausomų nacionalinių konferencijų, iš kurių išėjo visiškas šnipštas. Centrinė valdžia nepaisant to, kad jos kariai buvo apmokyti Kinijoje, Sudane, Angoloje ir Kuboje, nesugebėjo maištui nusukti sprando. Maištininkai priekaištavo vyriausybei, kad ši laiko liūto dalį. Be mūsų provincijos ši šalis tėra maskaradas, vogravo atskalūnas Generolas. Negalime tenkintis trupiniais, nes būtent mes jus maitiname. Maištininkai kovojo ginkluoti strėlėmis, mačetėmis ir akmenų svaidyklėmis. Jie kilo į kovą su burtininko žinia ir laikėsi visų draudimų, kurie, kaip buvo manoma, juos darė nesužeidžiamus: seksualinio susilaikymo nenumatytam laikui, draudimo maudytis, valgyti jautieną ar avėti batus ir t. t. Neištvėrę nesibaigiančio konflikto,

maištininkai atsitraukė į itin turtingą provincijos žemės pakraštį, tapusį geismo objektu, kurį jie pavadino Miestu-Valstybe. Tarsi to dar nebūtų pakakę, senąją beviltiškai plačią nacionalinę teritoriją, visišką dykynę, vagojamą didelės upės, kuri praktiškai nepasitarnavo niekam kitam, išskyrus, kad pati nusibaigia įsiliejusi į vandenyną, jie pakrikštijo Šalies Užpakaliu.

Turėdamos skirtingų išteklių įvairios gentys tiesiog šturmavo Miesto-Valstybės sostinę, pačią mažiausią pasaulio sostinę, sudarytą vien iš baro, garsiojo „Tram 83“, ir geležinkelio stoties, kurios nebaigtos metalinės konstrukcijos į atmintį vis sugražina Henrio Mortono Stenlėjaus figūrą. Legenda skirsto tas gentis į tris kategorijas.

Pirmoji kategorija: dienos metu gyvenantys individai, kurių daugelis yra valstybės tarnautojai, vieninteliai disponuojantys statistiniais duomenimis, tačiau be atlyginimo besitrinkantys iš-tisus mėnesius, kurie jiems įsiėda iki gyvo kaulo. Jie varganai gyveno dar prieš valstybės skilimą.

– Ar turite minutę?

Antrąją kategoriją sudaro somnambulai. Toks vaizdas, kad jie bijo padvesti miegodami. Dėl to maukia mikstūrą, kuri jiems leidžia tylomis būdrauti tiek dieną, tiek naktį. Šiai grupei priklauso studentai, žemrausiai, antytės, verslo turistai, atskalūnų judėjimo draugai ir artimi bendrininkai.

Galiausiai pačiai atkakliausiai kategorijai priskirtinas koretžas, kurį sudaro vienišos motulės, prekyautojai organais, kareiviai, vaikai su Kalašnikovo automatais, pamokslininkai, padavėjos ir padavėjų padėjęjos, iš buvusio Zairo atvykę muzikantai, banditai ir kiti nusikaltėliai. Dieną jie miega. Jie geriau už bet kurį žmogų moka nukalti pinigą. Garbės daktarai sukosi visose įmanomose srityse (įskaitant korupciją, narkotikus, seksą, plėšikavimą, naudingąsias iškasenas, turto švaistymą, girtuoklystę...), naktis jiems – pats tinkamiausias laikas prekybai.

Džiazo muzikantai baigė Gillespio gabalą „A Night in Tunisia“.

Į pamainą atėjo išsičiustiję trys nigeriečiai su įgaubtais akinų stiklais, afrikietiško stiliaus šukuosenomis, kelnėm smarkiai išplėtėjančia apačia, dryžuotais marškiniais. Tarsi medis, užstojantis mišką, jų vienintelė daina „Life Cries Out, When Will You Wipe My Tears?“, gulė į trylika strofų, nusitęs dama iki pat ausros.

– Mes jau keturias valandas klausomės tos pačios baladės, – sušnabždėjo Rekvie mas žiūrėdamas į merginą, kuri juos stebėjo iš balkono.

Nigeriečiai, kilę iš Ogbomošo, pasakojo princesės gyvenimo vingius, „ji vieną sausio naktį atvyko į Miestą-Valstybę ir buvo apžavėta vieno vedusio šachtininko, dviejų vaikų tėvo. Ji susidraugavo su mylimojo žmona, kurią dosniai apdovanojo...“ Sagos tęsinys nuo aštuntosios strofos liko visiškai nebeaiškus, mat buvo pasakojamas igbų, jurubų ir hausų kalba.

– Arbatpinigiai...

– Kodėl tu visą laiką vaikštai į tualetą? Juk gali išmyžioti smegenis.

– Ar turite minutę?

Baladės tęsinys staiga iššaukė ašaras ir griežimą dantimis. Vienas iš trijulę sudarančių narių balsu, užkimusiu nuo antrarušių cigarečių, drebino lubas įelektrindamas visą „Tram 83“. Tuo metu, kai nigeriečiai virkavo, nešina pirkinių krepšiu tarp stalų vaikštinejo vieniša motulė apnuogintomis krūtėmis. O verslo turistai, šachtininkai, studentai, padavėjos, padavėjų padėjęjos, pranašai, iškilieji Antrosios Respublikos šventikai, atsidūrę savo auksinėje tremtyje, ir kitos gyvenimo griuvenos atviravo, liejo savo širdį, dovanojo monetas.

– Ar turite minutę?

Rekvie mas su pasigardžiovimu maukė iš kakliuko, kaire ranką susikišęs į kelnes.

– Mes niekada nesam apsaugoti nuo apnuodijimo, – tarė jis tarsi norėdamas išaiškinti spartietišką padavėjų ir padavėjų padėjų elgesį.

Rekviemas ir toliau su Liusjenu tuštino butelius vis pažvilgčiodami vienas į kitą, persimesdami trumpomis frazėmis, dirbtinai pasijuokdami. Po dešimties metų išsiskyrimo jie neturėjo apie ką, beveik nebeturėjo apie ką plepėtis. Jie vengė prisiminti Žakliną... Kad ir kaip būtų keista. Liusjenui, kadaise plepiam žmogėnui, žodžiai tiesiog strigo. Kartkartėmis iš kelioninio krepšio jis išsitraukdavo užrašų knygelę. Aprašinėjo klubą „Tram 83“ ir jo merginas silikoninėmis krūtėmis. Rašė apie smarvę, sklindančią nuo žemrausių, trokštančių pasitvatinimo iš užpakalio. Rašė apie savizudžių beprotybę. Rašė apie turistų nerimą. Rašė apie antyčių lankstymąsi.

– Ar turite minutę?

Rašė apie džiazą muzikantus, nigeriečius džiazą muzikantus, kilusius iš Ogbomošo.

Liusjenas beviltiškai bandė Rekviamą pakalbinti.

– Ką veiki laisvu laiku?

– Prisimeni mūsų pirmą pasirodymą, kai salė buvo sausakimša...

Rekviemas liko abejingas, neplepus ir atžarus.

– Praeitį manęs visai nedomina...

– Turi draugužę?

– Lyg ir...

– Laikas greit bėga.

– Man patinka pinigai...

– Kiek matau, tu dirbi sunkiai.

– Lendi ne į savo daržą...

– Tu...

– Man nepatinka šis džiazas.

– Šiuo metu skrebenu tekstą.

– Naujajam pasauly antytės valgo tarp krūtų tekant prakaitui...

– Džiaugiuosi vėl tave sutikęs.

– Tu mane svaigini...

Kartkartėmis jis apžiūrinėjo kūnų apvalumus, kurie valdė šį sektorių. Ryškiai išsipūtęs užpakalis vis dar buvo vienintelis grožio kanonas. Visos meilutės buvo prisaikdinamos tik atsižvelgiant į braziliską sėdynę. Jei neturi tokių sėdmenų, tu – niekas. Jos visos beviltiškai maukė sojų gėrimus, rijo kiaulėms skirtas piliules ir maistą, kad tik padidintų pasturgalio apimtis. Laukiami rezultatai leido tikėtis trokštamo: ananaso, avokado, oro baliono ar beisbolo kamuolio formos sėdmenų; aiškiai išraiškingesnio vieno sėdmens nei kitas; įžambaus, kvadratinio, stačiakampio pasturgalio; sėdmenų, kurie savaime vežtų, ir t. t. Prie jų sustojo viena panelė. Rodydamiesi pirštais jie pasiginčijo dėl kainos. Panelė nupėdino tualetų link. Rekviemas pakilo ir nusekė paskui grobį... Klube „Tram 83“ tualetai buvo bendri. „Tramo“ tualetai nebuvo skirstomi nei pagal lytį, nei pagal turistų kilmę. Jie buvo prastai apšviesti, o tai suteikė tik geresnes sąlygas kūnų šokiui. Rekviemas ir mergina įlindo į olą, išlindo iš jos prakaituotais veidais. Mergina apgludusiais džinsais tuoj pat užsitraukė užtrauktuką. Rekviemas tuo tarpu sulaukė skambučio ir iškart įsakė: „Sėsk į mašiną ir paimk prekę, kvaily!“

– Arbatpinigiai...

– Ar turite minutę?

– Ką veiki laisvu laiku?

– Naujasis Pasaulis...

– Po pajodinėjimo galėčiau ir pačiulpti.

– Čiulpimas – mano aistra.

Į „Tramą“ kaip viesulas įsiveržė pusgirtis turistas.

– Pažiūrėk į šitą, aš jį laikau po padu, – tarė Rekviemas žiūrėdamas į jį iš aukšto. – Labai gerai visą laiką turėti kieno nors

nuotraukų. Turiu jo nuotraukas dvejus metus, ir jis dvejus metus yra mano vergas. Jei tik užsimanyčiau, jis netgi pačiulptų mano aparaciuką.

– Kokias nuotraukas?

– Tuoj tau paaiškinsiu. Be to, tikiuosi, man pavyks gauti ir tavąsias.

Turistas patraukė Rekviemo ir Liusjeno link ir juos pamatęs pasisveikino nuolankiai daug kartų nusilenkdamas.

– Kimškite pilvus, valgykite, kiek lenda, gerkite, kiek telpa, pasakykite, kad tai mano vardas. Einu pats pranešiu apie tai saviņinkui.

Rekviemas sprogo juoku.

Dėl baisiai įsitempusių nervų Liusjenas juto skausmus pilvo srityje. Kelionė traukiniu jį buvo pribaugusi. Jis vaizdavo, jog laikosi tvirtai, nes nenorėjo sukelti nepasitenkinimo Rekviemui, kuris ir taip neturėjo nuotaikos plepėtis. Jie pakilo iš vietų tik suskambus varpams, kviečiantiems rytinei maldai. Lauke buvo pilna žmonių. Dvi būtybės jiems pasiūlė sandorį: „Mes mokam užkaijinti!“ Liusjenas suburbėjo, kad yra pavargęs. Rekviemas jam pasiūlė išgerti medikamentinės mikstūros. Jis prisigerino prie merginų, kurios jau spėjo pareikalauti avanso už prarastą laiką „ginčijantis dėl nieko, nors iš tiesų jūs mūsų norit...“ Rekviemas nutildė toliau besiskundžiantį Liusjeną. Ėmėsi reikalo.

– Naujasis Pasaulis, Naujoji Meksika, šiuolaikinė epocha...

– Aš vedęs.

– Ištikimų vyrų nebūna.

– Bet Rekviemai...

– Nesiruošiu būt nepaslaugus.

– Pagalvok apie Žakliną...

– Ji tesiekia vyrą pasikišt po sijonu.

Viena iš merginų tarė: „Mes mokam čiulpti.“

Prie jų pribėgo berniukas, nešinas dideliu dubeniu. Jie apsirūpino žemės riešutais, citrinomis, mėsos vėrinukais, kolos riešutais ir kitais afrodziaikais. Tolumoje tarp dviejų melancholiškų „Ar turite minutę?“ pasigirdo žemrausių keiksmi; iš minareto nuskambėjo fatva, reikalaujanti greitai įvykdyti mirties bausmę klubo „Tram 83“ savininkui; vyrukai iš Mozambiko po atviru dangumi stūmė žaidimo automatą; girdėjosi senų kledarų burzgimas, Kalašnikovo automato monologas, liūdnos ir ilgesingos rujojančios kalės aimanos.

– Ar turite minutę?